

mogelijk inwilligen kan. Hierbij is het niet gebleven, want zij hebben ook van elders hulp gezocht, en zullen het misschien ook, zo niet openlijk, tenminsten onder de hand wel krijgen. Ziende dan dat met toegeven eer verloren dan gewonnen wierd, hebben wij het hoog tijd geacht om van maatregelen te veranderen, die na rijpe deliberatie zodanig geregeld zijn, als voormelde resolutie van den 3^e augustus breedvoerig aantoonde. De noodzaaklijkheid om krachtadiger besluyten te neemen zal Uw Wel Edele Hoogachtb. onder andere blijken uyt den inhoud eenen particuliere missive, den 8^e juli laastleden door het opperhoofd van Trinkonomale aan den ondergeteekenden gouverneur generaal gericht, en waarvan hiernevens een afschrift overgaat tot een ontegenzeggelijk bewijs van de verre uytziende desseyne onzer mededingeren, die tans in verscheidene opzichten schijnen het momaanzicht geheel te willen afligten.

Fol. 90r-v.

(Om gouverneur Lubbert Jan van Eck in staat te stellen de rechten van de Compagnie te handhaven, [fol. 91] zijn al vroeg zoveel mogelijk levensmiddelen en oorlogstuig bijeengebracht, die met de Langewijk, Voorland, Amerongen, Noord-Beveland, Kronenburg, Standvastigheid en met de bark Mossel op verschillende momenten zijn verscheept. Ze namen 1407 last rijst mee en f 578.015 aan contanten. De Borssele en Osdorp¹ gingen via Siam naar Ceylon. Vandaar keerden, zoals in de voorjaarsbrief werd vermeld, de Schoonzicht en Amerongen terug en daarna de Zuiderburg, Vrouwe Elisabeth en de Vosmaar. Het laatste schip was door het bestuur van Malabar met een partij granen en met inlandse soldaten naar Galle gestuurd. Onlangs verscheen nog de Blijdorp uit Ceylon terug. Ondanks dat er zoveel schepen naar Ceylon gingen, is er toch nog gebrek aan, want de bestelling van 2000 last rijst en van een zeer grote partij houtwerk kon niet uitgevoerd worden. Er is toestemming gegeven om aan de behoefte aan rijst met zendingen uit Coromandel en Malabar tegemoet te komen. [fol. 92] Om een kundig en ervaren hoofd over alle schepen te hebben en vooral om bij Trincomale de wacht te houden, is het hoofd van de zeemacht Houtingh naar Ceylon gestuurd, maar door gebrek aan schepen en vooral aan bemanning kon hij op 16 september op de Kronenburg slechts in gezelschap van de Noord-Beveland en Standvastigheid daarheen vertrekken. Het laatste schip gaat direct naar Colombo en de twee andere naar Trincomale om daar te blijven, dan wel om later, naar bevind van zaken, naar Colombo, of Galle te gaan. Er zijn 50 twaalfponders met ammunitie verscheept om, wanneer dat nodig mocht zijn, de aanwezige schepen daarmee voor de patrouillering van de kust te voorzien. Gouverneur Van Eck ontving een kopie van de instructie voor rang en voorrechten van het hoofd van de zeemacht Houtingh. Hij is aangespoord om van diens raad bij het overleggen [fol. 93] en het vrijdelen van de plannen van de vijand gebruik te maken. Op 13, 16 en 20 september is er over de memorie van overgave van Jan Schreuder vergaderd. De besluiten zijn vermeld in de geheime resoluties van die dagen die in de kantlijn van de memorie zijn opgenomen. Vele punten zijn goedgekeurd en andere aan de huidige omstandigheden aangepast. Besluiten over nieuwe versterkingen aan de kust, het intrekken van posten in het binnenland, het vaststellen van bezettingen en oorlogstuig, het toelaten van vreemde schepen en het verhogen van de inkoopprijs van de cauris worden aan Heren XVII overgelaten. De bevelen over het toelaten van vreemde schepen vereisen bijzondere aandacht, omdat degene die sinds enige jaren zijn ontvangen, zo verschillen van de daaraan voorafgaande. Uit de gebeurtenissen op Ceylon blijken de gevolgen van de inschikkelijkheid in deze. [fol. 94] Dat is ondervonden door het gedrag van de Engelse vloot onder admiraal Samuel Cornish, waarover de brief van het opperhoofd te Trincomale meer bijzonderheden verschaft. Ondanks protesten bracht Cornish een op de Fransen gekaapt schip in de binnenbaai. Hij zond voortdurend vaartuigen naar de baai van Koddijar, zogenaamd om levensmiddelen te halen die hij beweerde niet van de Compagnie te krijgen. Uit de laatste geheime brief uit

¹ Boven de namen van deze schepen zijn nummers geplaatst; in totaal 9.